

Ontwerp startbeslissing signaalgebied RONSE DEURNEMEERS (SG_R3_BOS_09) RONSE

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied “Ronse Deurnemeers” de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Ronse

Provincie(s): Oost-Vlaanderen

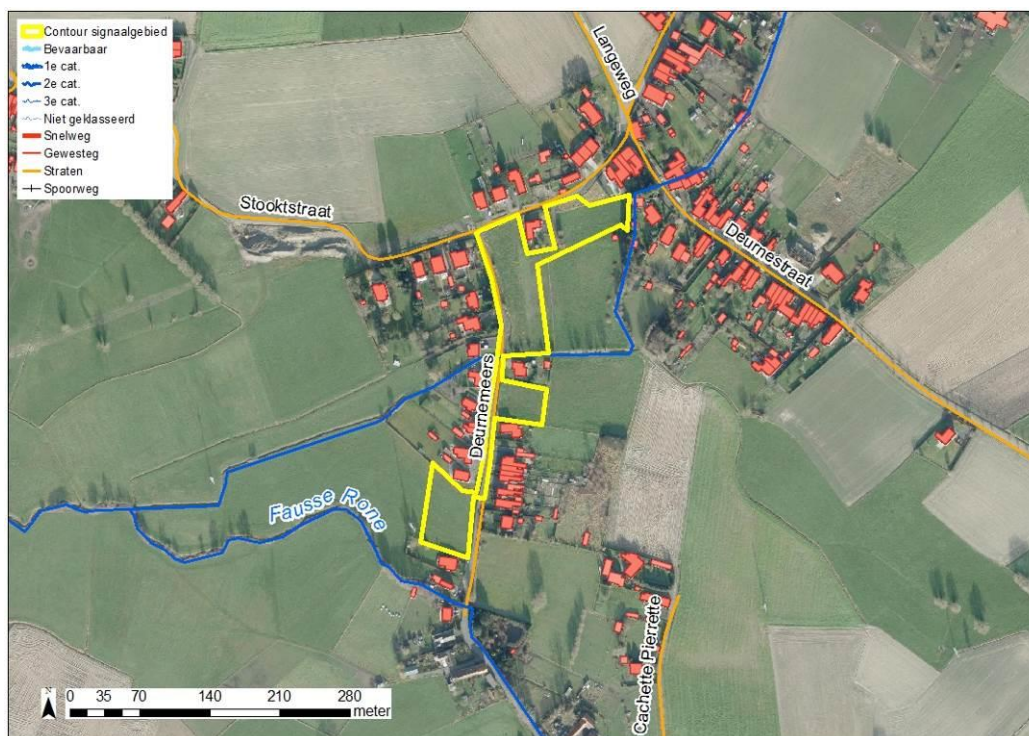
Ligging: Het aandachtsgebied is gelegen ten zuiden van het centrum van Ronse en ligt ingesloten door de Stookstraat en Deurnemeers. De zuidelijke uitloper van het signaalgebied ligt langs de Gewestgrens.

Bekken: Bovenscheldebekken

Betrokken waterlopen: Fausse Rone / St. Martensbeek (VHAGcode: 5022/OS 395 – beheerder: provincie Oost-Vlaanderen).

Naamloos (VHAGcode: 5084/OS 041a – beheerder: provincie Oost-Vlaanderen)

Oppervlakte: 2 ha

Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied is volledig gelegen binnen woongebied.

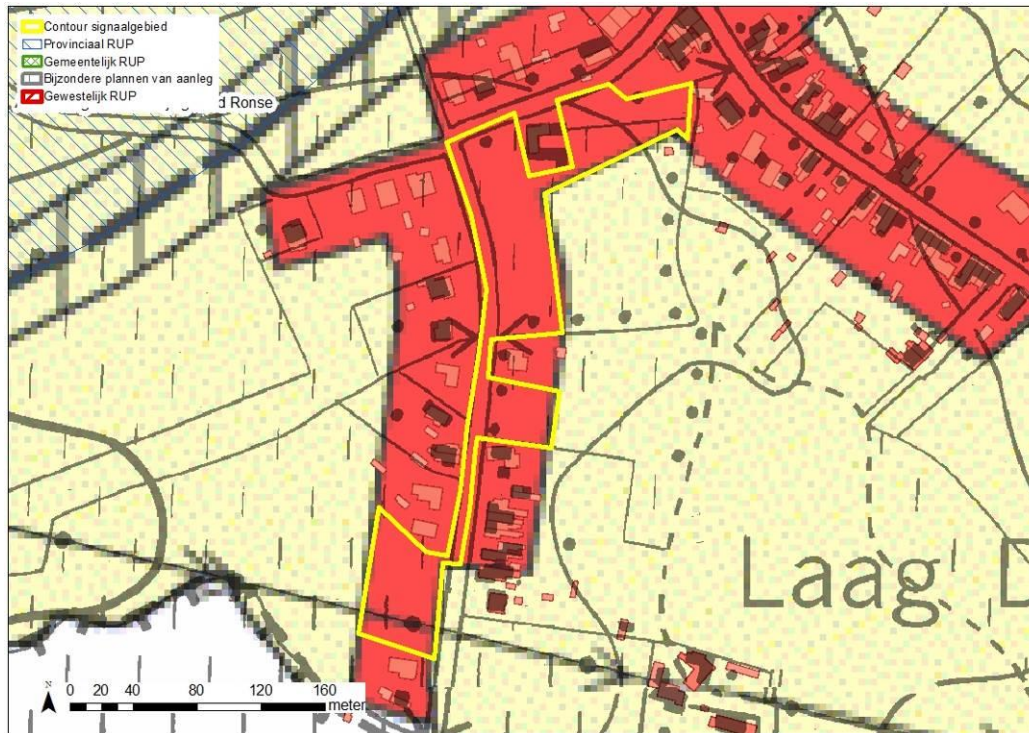
Globale beschrijving:

Het gebied is momenteel hoofdzakelijk gelegen binnen grasland en akkerland. Het signaalgebied is niet gelegen binnen afbakening kleinstedelijk gebied Ronse.

Vergunningen:

- Reliefwijziging 2002

- Aquafin - aanleggen van een collector tussen de Mgr. Beylsstraat en de Edmond Picardlaan en het afkoppelen van een beek van het afvalwaterstelsel (2012)

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 4/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering Bovenscheldebekken geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

Het signaalgebied is voor een deel gelegen in ROG en effectief overstromingsgevoelig gebied (noordelijke helft). Het zuidelijke deelgebied ligt enkel binnen mogelijk overstromingsgevoelig gebied. Het signaalgebied bevindt zich ook voor een deel binnen waterconserveringsgebied. In 2010 werden in deze regio geen overstromingen gekarteerd, doch het signaalgebied bevindt zich deels in ROG.

De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken. Een bijkomende afname van de nog beperkt aanwezige natuurlijke bergingscapaciteit dient ten allen tijde vermeden te worden en ook potentie om water te conserveren moet optimaal aangewend worden. Dit gebied ontwikkelen als woonzone houdt rechtstreekse risico's in voor overstroming, hetzij in de nieuwe bebouwing, hetzij -na het nemen van afvoermaatregelen- verder stroomafwaarts.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

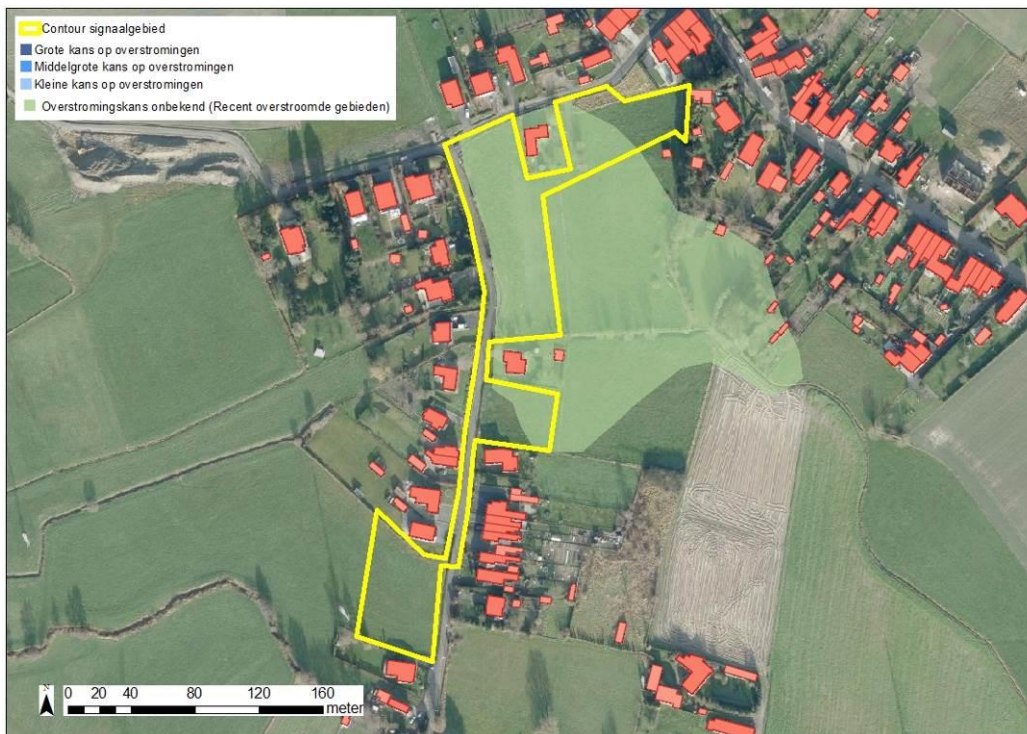
Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

Niet gelegen binnen T10 of T100-gebied.

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

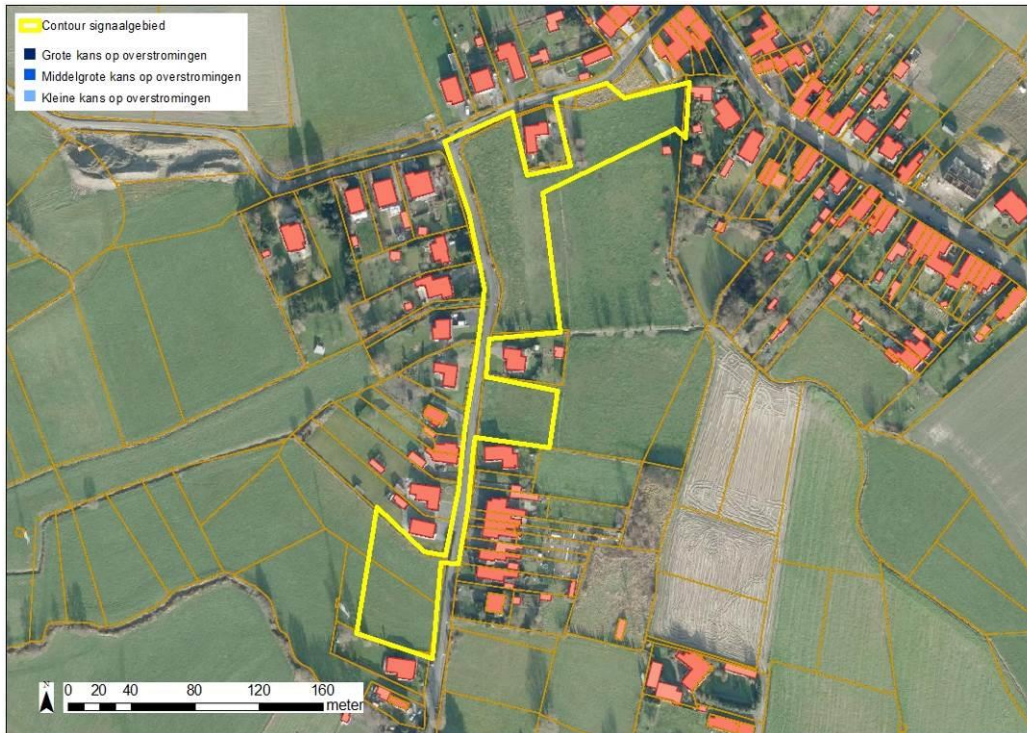
Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstroomde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

3.1.2 KLIMAATTOETS

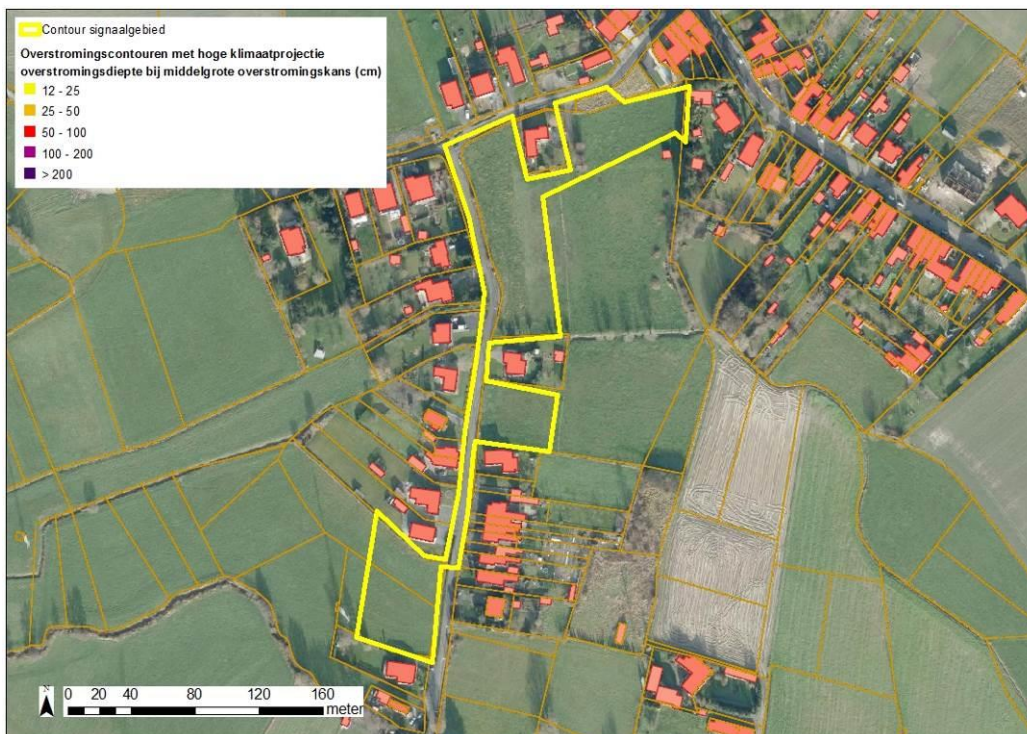
De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Voor het signaalgebied is geen klimaattoets beschikbaar.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur: De blauwe contouren geven overstromingskans met klimaatsverandering weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstroomde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

Figuur: De overstromingsdieptes van de middelmatige overstromingscontour met extreme klimaatsverandering worden hier weergegeven (geel= lage overstromingsdiepte tot paars= hoge overstromingsdiepte).

3.2 Bespreking watersysteem

Hydrografische beschrijving:

Het signaalgebied wordt doorsneden door de beek OS041a. Deze beek mondt verder stroomafwaarts uit in de St. Martensbeek om zo in Wallonië op te gaan in de Fausse Rone.

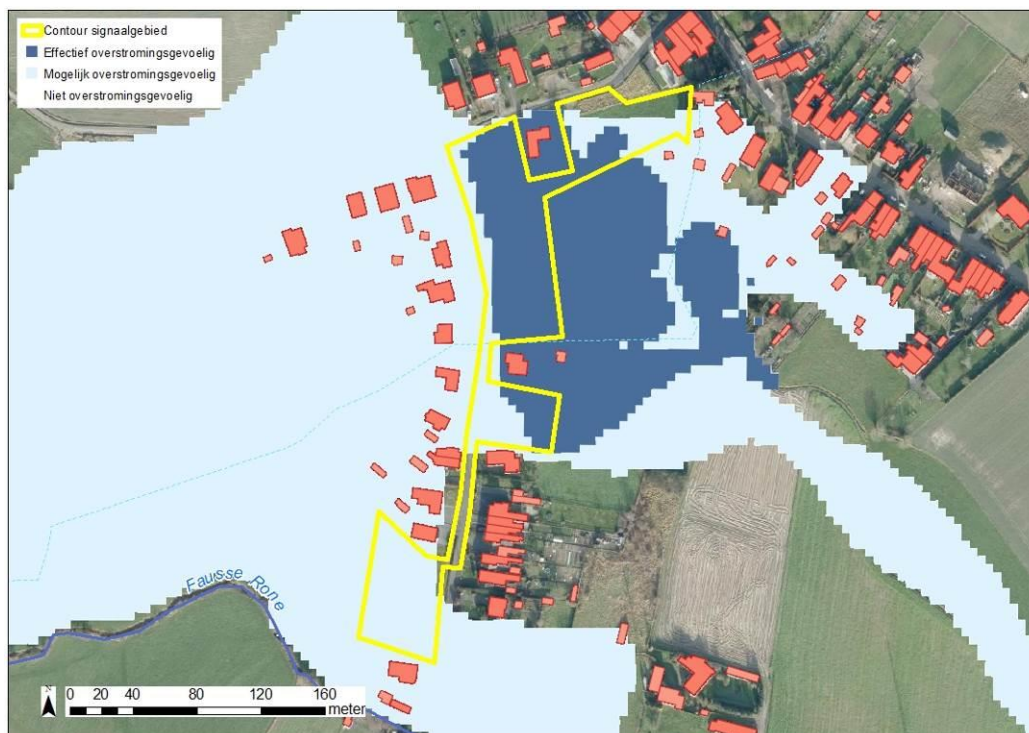
De reliëfhoogte in het signaalgebied varieert van 31m tot 33m TAW. Echter daar waar de waterloop OS 041a ontspringt is het reliëf ongeveer 50 m TAW. Er wordt dus wel wat hemelwater versneld afgevoerd naar afwaartse gebieden, daarenboven is de vallei in het signaalgebied al wat vlakker waardoor het water trager zal stromen en de vallei meer zal aanspreken. Ter hoogte van de monding in de St. Martensbeek zal de problematiek navenant zijn.

Nagenoeg volledig de gewestgrens volgend stroomt de St-Martensbeek (S395) die enkele keren de grens oversteekt en dan Rieu du Moulin wordt genoemd. Deze waterloop mondt als La Fausse Rhosnes uit in La Rhosnes ter hoogte van Arc-Wattpont op Waals grondgebied in de gemeente Frasnes-lez-Anvaing. De St-Martensbeek heeft aan de rechteroever 2 kleinere zijtakken ten zuidoosten van de kern van Ronse. Langs de linkeroever op het grondgebied van Frasnes-lez-Anvaing wateren echter ook de Rieu de la Marc en de zijtakken de Rieu du Moulin en Rieu du Sourdeau af via de St-Martensbeek.

Binnen het signaalgebied bevindt zich in het noordelijk deel effectief overstromingsgevoelig gebied, mogelijk overstromingsgevoelig gebied is over gans de oppervlakte vertegenwoordigd. Vooral afwaarts het signaalgebied zijn nog mogelijke overstromingsgebieden gesitueerd. Deze overstromingszones geven aanleiding tot wateroverlast wanneer het nabijgelegen landgebruik (bewoning, weginfrastructuur...) niet te verweven is met de waterbergingsfunctie

Overstromingsgevoeligheid:

het signaalgebied is in het noordelijk deel gelegen in effectief overstromingsgevoelig gebied (overstromingsgebied van de naamloze waterloop OS 041a). Het zuidelijk deel van het signaalgebied ligt enkel binnen mogelijk overstromingsgebied

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Bekken- en deelbekkenbeheerplan

Generiek

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud van de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden na. Ze streeft naar een vrijwaring van bebouwing/verharding in de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden. Multifunctionaliteit van waterconservering en waterberging met de sectoren huisvesting en industrie is niet aangewezen. De opmaak van deze fiche is een vertaling van deze visie.

Gebiedsspecifiek

Uitgevoerde of geplande acties:

(d)BBP:

Geen relevante acties

C) Andere relevante waterbeleids- en waterbeheerplannen

Studie voor het bestrijden van wateroverlast vanuit de Molenbeek Ronse en 3 zijbeken in opdracht van de Provincie Oost-Vlaanderen:

- Hydronautstudie van de riolering van Ronse voor de stroomgebieden van de Molenbeek en de St. Martensbeek
- Hydrologische en hydraulische modellering van de Molenbeek
- Aangeven van mogelijke maatregelen ter voorkoming van water- en erosie-overlast

Oplossingsscenario's

De meeste van de in het verleden voorgestelde maatregelen werden ondertussen gerealiseerd door de provincie Oost-Vlaanderen en stad Ronse. Enkel op de Broeckebeek zou op korte termijn nog een wachtbekken dienen aangelegd te worden. => De inrichting van de GOG's op en langs de Molenbeek Ronse heeft echter geen effect op de problematiek op de St Martensbeek.

Bestaande wachtbekkens (geen invloed op signaalgebied Deurnemeers)

- 2 GOG's op de Molenbeek (IJsmolenstraat en Braambos) en een langsdijk te Hul
- GOG Lievensbeek
- GOG Vloedbeek
- GOG Drieborrebeek
- GOG op Broeckebeek (studiefase)

Inventarisatie wateroverlast november 2010:

(extract uit het rapport 'Overstromingen in het Bovenscheldebekken 13-16 november 2010 Bevraging gemeenten + bespreking ambtelijk niveau)

Probleemplaatsen 13 november:

- Aan de zuidelijke kant van Ronse waren er blijkbaar zo goed als geen problemen.

OWKM/Specifieke modelleringstudies (optioneel):

OWKM Molenbeek Ronse

De meeste overstromingen in de stad Ronse worden veroorzaakt door de knijpleidingen die zich in het stadscentrum bevinden en die het water ophouden. Er werd een modelleringstudie opgemaakt die als resultaat heeft gehad dat een aantal GOG's werden voorgesteld en gerealiseerd.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Geen visie beschikbaar GRS

4.3 Lopende initiatieven:

Lopende initiatieven:

- Verkavelingsaanvraag 8 loten (5.00/45041/865). Verkavelingsaanvraag werd geweigerd (6/6/05) tgv overstromingsproblematiek, nog in beroepsprocedure bij de deputatie, maar nog geen uitspraak. Dossier is hangende. In oorspronkelijke aanvraag die nu vervallen is, stond voorwaardelijk ophogen.
- Zuidelijke tip: verkaveling voor 3 loten uit 1969, verkavelingswijziging 2013, momenteel bouwaanvraag lopende voor de oprichting van een woning op lot 3 van de verkaveling.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

12/02/2015 – bespreking gemeente Ronse

24/03/2015 – bespreking GTO

20/10/2015 – bespreking bekkenraad

16/04/2015 – advies deputatie Oost-Vlaanderen

09/06/2016 – goedgekeurd door het bekkenbestuur als beleidsondersteunend document

Betrokken lokale besturen:

Naar aanleiding van de adviesvraag in het kader van vervolgstappen signaalgebieden van het CIW bracht het stadsbestuur van Ronse een advies uit over de fiche van het signaalgebied SG_R3_BOS_09_Ronse Deurnemeers.

Extract advies CBS Ronse dd. 20/04/2015: “Het college van burgmeester en schepenen beslist dat:

- Voor voorgesteld ontwikkelingsperspectief: de optie C wijzigen door optie B.
- Geen bijkomende opmerkingen.

Extract advies CBS Ronse dd. 14/09/2015: “Voor signaalgebied Deurnemeers staat de stad achter de ‘optie C’ op voorwaarde dat de planschade niet ten laste is van de stad, aangezien dit voor de stad niet financieel haalbaar is. Indien de planschade ten laste van de stad blijft, blijft het college bij zijn beslissing dd. 20/04/2015 (scenario B)”.

De verwervingswaarde zou voor de 3 signaalgebieden samen te Ronse ongeveer 1MIO euro bedragen.

Naar aanleiding van de adviesvraag van het CIW bracht het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen op 16/04/2015 volgend advies uit, waarbij de fiche werd gecheckt op eventuele selecties uit het provinciaal ruimtelijk structuurplan of eventuele provinciale planningsprocessen:

‘geen opmerkingen’.

Waterbeheerder

Naar aanleiding van de adviesvraag in het kader van vervolgstappen signaalgebieden van het CIW bracht de betrokken waterbeheerder een positief advies uit over de fiche van het signaalgebied SG_R3_BOS_09_Ronse Deurnemeers.

Gebiedsgericht en Thematisch Overleg van het Bovenscheldebekken

Naar aanleiding van de adviesvraag in het kader van vervolgstappen signaalgebieden van het CIW bracht de betrokken waterbeheerder een positief advies uit over de fiche van het signaalgebied SG_R3_BOS_09_Ronse Deurnemeers.

Bekkenraad van het Bovenscheldebekken

Naar aanleiding van de adviesvraag in het kader van vervolgstappen signaalgebieden van het CIW bracht de bekkenraad dd. 20/10/2015 een positief advies uit over de fiche van het signaalgebied SG_R3_BOS_09_Ronse Deurnemeers

Op 20/05/2015 verleende de stad Ronse advies mbt het signaalgebied:

Op 14/09/2015 heeft het college van burgemeester en schepenen een aangepast advies gegeven omtrent de ontwerp-startbeslissing (zie hoger onder betrokken lokale besturen).

6 Keuze ontwikkelingsperspectief

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied

- Signaalgebied => Bestemmingswijziging: woongebied omzetten naar invulling die compatibel is met het watersysteem.

7 Conclusie signaalgebied

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied is woongebied en ligt deels in effectief en deels in mogelijk overstromingsgevoelig gebied. De stad Ronse gaat akkoord met een herbestemming.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.